

למטה. אדם אחד למעלה למעלה. ם נסתר שהיא ם מלםרבה המשרה. ד' תחתון שנסתר במערב. וזה כללות שלמעלה ושלמטה. נתקן למעלה ונתקן למטה.

בשירדו האותיות הללו למטה כלם כאחד בשלמותו, נמצא זכר ונקבה, ונקבה נדבקה באחוריו, עד שהפיל עליו תרדמה וישן, והיה מטל במקום בית המקדש למטה.

ונפר אותו הקדוש ברוך הוא ותקן אותה כמו שמתקנים את הפלה והכניסה אליו. זהו שכתוב ויקח אחת מצלעותיו ויסגר בשר תחתונה. ויקח אחת דוקא. בספרי הראשונים מצאנו, זו לילית ראשונה שהיתה עמו והתעברה ממנו, ולא היה כנגדו עור, כמו שכתוב ולאדם לא מצא עור כנגדו. מה זה עור? סמך. עד אותה שעה שכתוב לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עור כנגדו. בא ראה, אדם אחרון הכל היה, שקד ראוי להביא שלום על העולם.

עוד אמר רבי שמעון, כתוב וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח פי לא המטיר ה' אלהים על הארץ וגו'. וכל שיח השדה - אלו עצים גדולים שגנטיעו אחר כך והיו קטנים.

בא ראה, אדם ותוה זה בצד זה נבראו. מה הטעם לא נבראו פנים בפנים? בגלל שכתוב פי לא המטיר ה' אלהים על הארץ, והזיווג לא נמצא בתקונו כראוי. וכשנתקנה זו שלמטה וחרו להיות פנים בפנים, פן נמצא למעלה.

וידבר ה' אל אלהים על הארץ וזווגא לא אשתכח בתקוניה פדקא יאות. וכד אתתקן האי דלתתא ואתהדרו אנפין באנפין פדין אשתכח לעילא.

לעילא וכליל לתתא. אדם אחד לעילא לעילא. ם סתימא דאיהי ם מלםרבה המשרה. ד' תתאה דסתימא במערב. ודא כללא דלעילא ותתא. אתתקן לעילא אתתקן לתתא.

ארין אתוון פד נחתא לתתא כלהו כחדא באשלמותיה אשתכח דכר ונוקבא. ונוקבא בסטרוי אתדבכת. עד דאפיל עלויה שנתא ודמוך. והוה רמי באתר דבי מקדשא לתתא.

ונסר ליה קדשא בריך הוא ותקין לה כמה דמתקנין לכלה ואעלא ליה. הדא הוא דכתיב ויקח אחת מצלעותיו ויסגר בשר תחתונה. ויקח אחת דייקא. בספרי קדמאי אשפחנא דא לילית קדמיתא דהות עמיה ואתעברת מניה ולא הות לקיבליה עזר כמה דכתיב ולאדם לא מצא עזר כנגדו. מאי עזר סמך. עד ההיא שעתא דכתיב לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו. תא חזי אדם בתראה דכלא הוה. דהכי אתחזי למיתי על עלמא שלים.

תו אמר רבי שמעון פתיב וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח פי לא המטיר יי אלהים על הארץ וגו'. וכל שיח השדה אלין (דף לה ע"א) אילנין רברבין דנטיעו לבתר והו זעירין.

תא חזי, אדם ותוה דא בסטרא דדא אתבריא. מאי טעמא לא אתבריאנו אנפין באנפין. בגין דכתיב פי לא המטיר

מִנְלָן מִן הַמְשָׁפָן דְּכְתִיב, (שמות מ) הוֹקֵם
הַמְשָׁפָן בְּגִין דְּמְשָׁפָן אַחְרָא אֲתָקֵם
עֲמִיָּה. וְעַד לֹא אֲתָקֵם לְתַתָּא לֹא אֲתָקֵם
לְעִילָא. אוֹף הָכָא כַּד אֲתָתָקֵם לְתַתָּא אֲתָתָקֵם
לְעִילָא. וּבְגִין דְּעַד פְּעֵן לֹא אֲתָתָקֵן לְעִילָא
לֹא אֲתַבְרִיאוּ אֲנַפִּין בְּאֲנַפִּין. וְקָרָא אוֹכַח
דְּכְתִיב כִּי לֹא הִמְטִיר יְיָ אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ.
וּבְגִינֵי כֹף וְאָדָם אֵין דְּלֹא הוּוּ בְּתַקְוִינֵיהּ.

וְכַד אֲשַׁתְּלִימַת חוּהָ אֲשַׁתְּלִים אָדָם. וְקָדָם
לְכֹן לֹא אֲשַׁתְּלִים. וְרוּזָא דָּא דְּעַד פְּעֵן
לֹא אֵית אֵת סְמֹךְ בְּפִרְשָׁתָא. וְאָף עַל גַּב
דְּחִבְרִיָּא אֲמָרוּ. אֲבָל סְמֹךְ דָּא עֵזֶר. וְדָא עֵזֶר
דְּלְעִילָא דְּאֲתַהֲדֵר לְעִילָא אֲנַפִּין בְּאֲנַפִּין דְּכַר
וְנוֹקְבָא. אֲסַתְּמֹךְ דָּא לְקַבֵּל דָּא וְדָאֵי. (תהלים קיא)
סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִים בְּאַמְתַּ וְיִשְׂרָאֵל.
סְמוּכִים, דָּא דְּכַר וְנוֹקְבָא דְּאֲנוּן סְמוּכִים
בְּחֻדָּא (נ"א דְּאֲנוּן סְמוּכִים עוֹלָם תַּתָּא בְּעוֹלָם עֲלָאָה דְּעַד לֹא אֲתַתְּקוּן
עוֹלָם תַּתָּא לֹא אֲתַתְּקוּן הַחוּא עוֹלָם דְּקֻאמְרָן) (האֵי עוֹלָם דְּקֻא אֲמָרָן
תַּלְיָא בְּעוֹלָם דְּלַתְּמָא וְכַד לֹא אֲתַתְּקוּן עוֹלָם דְּלַתְּמָא לֹא אֲתַתְּקוּן הַחוּא
עוֹלָם דְּקֻא אֲמָרָן).

כִּי לֹא הִמְטִיר יְיָ אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ. דְּהָא
דָּא בְּדָא סְמִיךְ. וְעוֹלָם דָּא תַּתָּאָה כַּד
אֲתַתְּקוּן וְאֲתַהֲדֵרוּ אֲנַפִּין בְּאֲנַפִּין וְאֲתַתְּקִינוּ
אֲשַׁתְּכַח סְמֹךְ לְעִילָא. דְּהָא מְקַדְּמַת דְּנָא לֹא
הוּוּ עוֹבְדָא בְּתַקְוִנָּא (נ"א עוֹלָם בְּתַקְוִינֵיהּ) בְּגִין דְּלֹא
הִמְטִיר יְיָ אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ וְדָא בְּדָא תַּלְיָא.
כֹּה פְּתִיב בְּתַרְיָה וְאֵד יַעֲלֵה מִן הָאָרֶץ דָּא
תַּקְוִנָּא דְּלַתְּמָא לְבַתֵּר וְהִשְׁקָה אֵת פְּלִ
פְּנֵי הָאָדָמָה. וְאֵד יַעֲלֵה מִן הָאָרֶץ דָּא
תִּיאוּבָתָא דְּנוֹקְבָא לְגַבֵּי דְּכוּרָא. דְּכַר אַחַר
מָאֵי טַעֲמָא לֹא הִמְטִיר בְּגִין דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח
תַּקְוִנָּא דְּיַעֲלֵה מִן הָאָרֶץ. וְעַל דָּא מִן אֲרַעָא
תַּתָּאָה אֲתַעַר עוֹבְדָא לְעִילָא.

מִנְלָן לְנוּ? מִן הַמְשָׁפָן, שְׁכַתוּב
(שמות מ) הוֹקֵם הַמְשָׁפָן, הַיּוֹת
שְׁמֵשְׁפָן אַחַר הוֹקֵם עֲמוּ. וְעַד
שְׁלֹא הוֹקֵם לְמַטָּה, לֹא הוֹקֵם
לְמַעְלָה. גַּם כֹּאן כְּשֶׁהוֹקֵם לְמַטָּה,
הוֹקֵם לְמַעְלָה. וּמִשּׁוּם שְׁעַד עֲכָשׁוּ
לֹא הִתְתַּקֵּן לְמַעְלָה, לֹא נִבְרְאוּ
פְּנִים בְּפְנִים, וְהִפְסוּק מוֹכִיחַ,
שְׁכַתוּב כִּי לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים
עַל הָאָרֶץ. וּמִשּׁוּם כֹּף וְאָדָם אֵין,
שְׁלֹא הִיָּה בְּתַקְוִינוּ.

וּכְשֶׁנִּשְׁלַמְתָּ חוּהָ, נִשְׁלַם אָדָם,
וְקָדָם לְכֹן לֹא נִשְׁלַם. וְזֶה הַסּוּד
שְׁעַד עֲכָשׁוּ אֵין אוֹת סְמֹךְ בְּפִרְשָׁה,
וְאָף עַל גַּב שְׁהַחֲבָרִים אֲמָרוּ, אֲבָל
סְמִיךְ זֶה עֵזֶר, וְזֶה עֵזֶר שְׁלַמְעֵלָה
שְׁחִזֵר לְמַעְלָה פְּנִים בְּפְנִים זָכַר
וְנִקְבָּה, נִסְמֹךְ זֶה כְּנֻגָד זֶה בְּוֹדָאֵי,
(תהלים קיא) סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם
עֲשׂוּיִים בְּאַמְתַּ וְיִשְׂרָאֵל. סְמוּכִים - זֶה
זָכַר וְנִקְבָּה שְׁהֵם סְמוּכִים כְּאַחַד
[נ"א שְׁהֵם סְמוּכִים עוֹלָם תַּתָּוּן בְּעוֹלָם עֲלִיוּן, שְׁעַד
שְׁלֹא נִתְקוּן הַעוֹלָם שְׁלַמְטָה, לֹא נִתְקוּן אוֹתוֹ הַעוֹלָם
שְׁאֲמָרְנוּ] [הַעוֹלָם הַזֶּה שְׁאֲמָרְנוּ תַּלְוִי בְּעוֹלָם שְׁלַמְטָה,
וּכְשֶׁלֹּא נִתְקוּן עוֹלָם שְׁלַמְטָה, לֹא נִתְקוּן אוֹתוֹ עוֹלָם
שְׁאֲמָרְנוּ].

כִּי לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל
הָאָרֶץ, שְׁהִירֵי זֶה בְּזַה סְמִיךְ. וְעוֹלָם
זֶה הַתַּתְּחוּן, כְּשֶׁנִּתְקַנּוּ וְחִזְרוּ
לְהַיּוֹת פְּנִים בְּפְנִים וְנִתְקַנּוּ, נִמְצָא
סְמִיךְ לְמַעְלָה, שְׁהִירֵי מְקַדְּם לְכֹן לֹא
הִיָּה הַמַּעֲשֵׂה בְּתַקְוִין [נ"א עוֹלָם בְּתַקְוִינוּ],
מִשּׁוּם שְׁלֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל
הָאָרֶץ, וְזֶה בְּזַה תַּלְוִיִּים.

כֹּה פְּתוּב אַחְרֵי? וְאֵד יַעֲלֵה מִן
הָאָרֶץ, זֶה תַּקְוִין שְׁלַמְטָה. אַחַר כֹּף,
וְהִשְׁקָה אֵת כָּל פְּנֵי הָאָדָמָה. וְאֵד
יַעֲלֵה מִן הָאָרֶץ - זֶה הַשְׁתַּוְקָקוּת
הַנִּקְבָּה לְזָכַר. דְּכַר אַחַר, מָה
הַטַּעַם לֹא הִמְטִיר? בְּגַלְלֵי שְׁלֹא
נִמְצָא תַּקְוִין שְׁיַעֲלֵה מִן הָאָרֶץ. וְעַל
זֶה מִן הָאָרֶץ הַתַּתְּחוּנָה הַתַּעוּרָר
מַעֲשֵׂה לְמַעְלָה.

הוא חזי, תננא סליק מן ארעא בקדמיתא. ועננא אתער. וכלא אתחבר לבתר דא בדא. פגוונא דא תננא דקרנא אתער מתתא ועביד שלימו לעילא ואתחבר פלא דא בדא ואשתלימו כגוונא דא לעילא. אתערותא שרי מתתא ולבתר אשתלים פלא. ואלמלא דכנסת ישראל שריא באתערותא בקדמיתא, לא אתער לקבלה ההוא דלעילא. ובתיאובתא דלתתא אשתלים לעילא.

רבי אבא אמר אמאי כתיב ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע. עץ החיים הא תנינן דמהלך חמש מאה שנין הוה. וכל מימיו דבראשית מתפלגין תחותיו. עץ החיים במציעות דגנתא ממש והוא נטיל כל מימיו דבראשית ומתפלגין תחותיו.

דהא ההוא נהר דנגיד ונפיק הוא שריא על ההוא גנתא ועייל ביה ומתמן מתפלגין מיא לכמה סטריין. ונטיל פלא ההיא גנתא. ולבתר נפקי מינה ומתפלגין לכמה נחלין לתתא כמה דאת אמר, (תהלים קד) ישקו כל חיתו שדי. כמה דנפקין מההוא עלמא עלאה ואשקי לאנון טורין עלאין דאפרסמונא דכנא. לבתר פד מטאן לעץ החיים מתפלגין תחותיו בכל סטר פפום ארחוי.

ועץ הדעת טוב ורע אמאי אקרי הכי. דהא עץ דא לאו איהו באמצעיתא. אבל עץ הדעת טוב ורע מאי הוא. אלא בגין דינקא מתרין סטריין וידע לון פמאן דיניק מתקא ומריא. ובגין דינקא מתרין סטריין וידע לון ושריא בגווייהו אקרי הכי טוב ורע. וכל אנון נטיעין שריין עלייהו.

וביה אחידן נטיעין אתרנין עלאין ואנון אקרון ארזי לבנון. מאן אנון ארזי

בא ראה, עשן עולה מן הארץ בהתחלה וענן מתעורר, והכל מתחבר אחר כך זה בזה. כמו זה עשן הקרבן מתעורר מלמטה ועושה שלמות למעלה, ומתחבר הכל זה בזה, ונשלמים כמו זה למעלה. התעוררות מתחילה מלמטה, ואחר כך הכל נשלם. ואלמלא שנסת ישראל מתחילה בהתעוררות בהתחלה, לא יתעורר כנגדה אותו שלמעלה. ובהשתוקקות שלמטה נשלם למעלה.

רבי אבא אמר, למה כתוב ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע? עץ החיים הרי שנינו שמהלך חמש מאות שנים היה, וכל מימי בראשית נחלקים תחתיו. עץ החיים ממש באמצע הגן, והוא לוקח כל מימי בראשית ונחלקים תחתיו.

שהרי אותו נהר (בינה) ששופע ויוצא, הוא שורה על אותו הגן ונכנס בו, ומשם נחלקים המים לכמה צדדים. ואותו הגן לוקח הכל, ואחר כך יוצאים ממנה ונחלקים לכמה נחלים למטה, כמו שנאמר (תהלים קד) ישקו כל חיתו שדי. כמו שיוצאים מאותו עולם עליון ומשקה את אותם הרים עליונים של אפרסמון וכו'. אחר כך פשמיגעים לעץ החיים, נחלקים תחתיו בכל צד כפי דרכו.

ועץ הדעת טוב ורע - למה נקרא כך, שהרי עץ זה אינו באמצע? אבל עץ הדעת טוב ורע מהו? אלא בגלל שיונק משני צדדים וידע אותם כמי שיונק מתוק ומר, ובגלל שיונק משני צדדים וידע אותם ושורה בתוכם נקרא כך טוב ורע. וכל אותם נטיעות שורים עליהם.

ובו אחוזים נטיעות אחרות

לְבַנּוֹן. אַנּוּן שִׁית יוֹמִין עֲלָאִין שִׁשִּׁת יָמֵי
 בְּרֵאשִׁית דְּקֶאֱמֵרֵן. אַרְזֵי לְבַנּוֹן אֲשֶׁר נָטַע.
 נְטִיעוֹת וְדָאֵי דְאֶתְקִימוּ לְבִתְרָה. מִכָּאֵן
 וְלִהְלָאָה סְמָךְ מָאֵי הִיא וַיִּסְגֹּר בְּשֶׁר תַּחְתְּנָה.
 בְּסִטְרוֹי הָוָה. וְהוּוּ דָא בְּסִטְרוֹי דְדָא. וְדָאֵי
 עֲקֵרֵן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁתִּיל (דף לה ע"ב) לֹון
 בְּאַתֵּר אַחְרָא וְאַתְהִדְרוּ אַנְפִּין בְּאַנְפִּין
 לְקִיּוּמָא. כְּגוּוֹנָא דָא סְמִיכָן עֲלִמִין. עֲקֵרֵן
 קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁתִּיל לֹון בְּאַתֵּר אַחְרָא
 וְאֶתְקִימוּ בְּקִיּוּמָא שְׁלִים.

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא מְנַלֵּן דְּאָדָם וְחַוָּה נְטִיעִין
 הָווּ. דְּכִתְיֵב, (ישעיה ס) נִצֵּר מְטַעֵי מַעֲשֵׂה
 יָדַי לְהִתְפָּאֵר. מַעֲשֵׂה יָדַי דִּיִּיקָא. דְּלָא
 אֲשִׁתְּדִלוּ בַּהוֹן בְּרִיִּין אַחְרַנִּין. וְכִתְיֵב, (ישעיה יז)
 בְּיוֹם נְטִיעָה תִּשְׁגְּשְׁגִי דְכִּהְוָא יוֹמָא דְאֶתְנַטְעוּ
 בְּעֵלְמָא סְרַחוּ. תַּנּוּן הַנְּטִיעוֹת כְּקִרְנֵי חֲגָבִים
 הָווּ וְנַהוּרָא דְלֵהוֹן דְּקִיק וְלָא הָווּ נְהַרִין. כִּיּוֹן
 דְּאֶתְנַטְעוּ וְאֶתְתַּקְּנוּ. אַתְרַבִּיאוּ בְּנַהוּרָא
 וְאֶקְרוּן אַרְזֵי לְבַנּוֹן. וְאָדָם וְחַוָּה עַד דְּאֶתְנַטְעוּ
 לָא אַתְרַבִּיאוּ בְּנַהוּרָא וְלָא סְלִיקוּ רִיחָא וְדָאֵי.
 אֶתְעַקְרוּ וְאֶשְׁתִּילוּ וְאֶתְתַּקְּנוּ כְּדָקָא יְאוּת:

וַיְצַו יי אֱלֹהִים. הָא תְּנִינָן לִית צוּ אֱלָא עֲבוּדָה
 זָרָה. יי זוּ בְּרַפְתָּ הַשֵּׁם. אֱלֹהִים אֱלוּ
 הַדְּיִינִין. עַל הָאָדָם זוּ שְׁפִיכוֹת דְּמִים. לֵאמֹר
 זוּ גְלוּי עֲרִיוֹת. מִכָּל עֵץ הֶגֶן וְלֹא גֹזֵל. אֲכַל
 תֹּאכַל וְלֹא אֲכַר מִן הַחַי וְשִׁפִּיר.

מִכָּר עֵץ הֶגֶן אֲכַל תֹּאכַל. דְּשִׁרְיָא לִיָּה כִּלָּא
 דְּלִיכְלִינְהוּ בִּיחּוּדָא. דְּהָא חֲזִינָן
 אַבְרָהָם אֲכַל, יִצְחָק וַיַּעֲקֹב וְכָל נְבִיאִים אֲכָלוּ
 וְחַיּוּ. אֲבָל אֵילָנָא דָא אֵילָנָא דְּמוֹתָא אִיהוּ (כַּמְּה)
 דְּכִתְיֵב וּמַעֲיָן תַּדְעָת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ)
 מָאֵן דְּנִטְיִיל לִיָּה
 בְּלַחְדוּדֵי מַיִית. דְּהָא סְמָא דְּמוֹתָא נְטִיל (כַּמְּה)
 מִי שְׁנוּטְלוּ לְבָדוּ - מֵת, שְׁהָרֵי סַם הַמּוֹת נְטִיל (בְּגִין שְׁהוּא מִפְּרִידוּ מֵהַחַיִּים). וְעַל זֶה כִּי בְּיוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ

עֲלִיוֹנוֹת, וְהֵם נִקְרָאִים אַרְזֵי
 הַלְבַּנוֹן. מִי הֵם אַרְזֵי לְבַנּוֹן?
 אוֹתָם שִׁשָּׁה יָמִים עֲלִיוֹנִים, שִׁשִּׁת
 יָמֵי בְּרֵאשִׁית שְׁאִמְרָנוּ. אַרְזֵי
 לְבַנּוֹן אֲשֶׁר נָטַע, נְטִיעוֹת וְדָאֵי
 שִׁתְּקִימוּ אַחַר כֶּךָ. מִכָּאֵן
 וְלִהְלָאָה סְמָךְ. מַהֵי וַיִּסְגֹּר בְּשֶׁר
 תַּחְתְּנָה? בְּצַדוּ הִיָּתָה, וְהִיָּה זֶה
 בְּצַד זֶה. וְדָאֵי עֲקֵר אוֹתָם הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְשִׁתִּיל אוֹתָם בְּמִקּוּם
 אַחַר, וְחֲזְרוּ לְהִיּוֹת פְּנִים בְּפָנִים
 לְקִיּוּם. כְּמוֹ זֶה סְמוּכִים
 הָעוֹלָמוֹת. עֲקֵר אוֹתָם הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְשִׁתִּיל אוֹתָם בְּמִקּוּם
 אַחַר וְהִתְקִימוּ בְּקִיּוּם שְׁלִים.

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא, מִנּוּן לָנוּ שְׁאָדָם
 וְחַוָּה הֵיוּ נְטוּעִים? שְׁכַתוּב (ישעיה
 ס) נִצֵּר מְטַעֵי מַעֲשֵׂה יָדַי
 לְהִתְפָּאֵר. דְּוָקָא מַעֲשֵׂה יָדַי, שְׁלָא
 הִשְׁתְּדִלוּ בְּהֵם בְּרִיוֹת אַחְרוֹת,
 וְכַתוּב (שם יז) בְּיוֹם נְטִיעָה
 תִּשְׁגְּשְׁגִי. שְׁבִאוֹתוֹ יוֹם שְׁנַנְטְעוּ
 בְּעוֹלָם, סְרַחוּ. שְׁנִינּוּ, הַנְּטִיעוֹת
 הֵיוּ כְּקִרְנֵי חֲגָבִים וְאוֹרָם דְּקִיק
 וְלָא הֵיוּ מְאִירִים. כִּיּוֹן שְׁנַנְטְעוּ
 וְנִתְקַנּוּ, הִתְרַבּוּ בְּאוֹר וְנִקְרָאוּ
 אַרְזֵי לְבַנּוֹן. וְאָדָם וְחַוָּה עַד
 שְׁנַנְטְעוּ, לֹא הִתְרַבּוּ בְּאוֹר וְלֹא
 הֵעִלוּ רִיחַ בְּוִדָאֵי. נְעַקְרוּ וְנִשְׁתְּלוּ
 וְנִתְקַנּוּ כְּרֵאוּי.

וַיְצַו ה' אֱלֹהִים. הָרֵי שְׁנִינּוּ, אִין
 צוּ אֱלָא עֲבוּדָה זָרָה. ה' - זוּ
 בְּרַפְתָּ הַשֵּׁם. אֱלֹהִים - אֱלוּ
 הַדְּיִינִים. עַל הָאָדָם - זוּ שְׁפִיכַת
 דְּמִים. לֵאמֹר - זוּ גְלוּי עֲרִיוֹת.
 מִכָּל עֵץ הֶגֶן - וְלֹא גֹזֵל. אֲכַל
 תֹּאכַל - וְלֹא אֲכַר מִן הַחַי, וַיִּפְּהָ.
 מִכָּר עֵץ הֶגֶן אֲכַל תֹּאכַל -
 שְׁהִתִּיר לוֹ הַפֵּל לְאֲכָלָם יַחַד.
 שְׁהָרֵי רֵאוּנוּ אַבְרָהָם אֲכַל, יִצְחָק
 וַיַּעֲקֹב וְכָל הַנְּבִיאִים אֲכָלוּ וְחַיּוּ.
 אֲבָל עֵץ זֶה, עֵץ הַמּוֹת הוּא וְכַמּוֹ
 שְׁכַתוּב וּמַעֲיָן תַּדְעָת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ.
 וְעַל זֶה כִּי בְּיוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ